

Nylands förbund
toimisto@uudenmaanliitto.fi

Ref: Begäran om utlåtande 1.12.2015, Dnr 176/2013
Ärende: Utlåtande om förslag till etapplandskapsplan 4 för Nyland

FÖRSLAGET TILL ETAPPLANDSKAPSPLAN 4 FÖR NYLAND

Nylands svenska producentförbund NSP har tagit del av förslaget och önskar framföra följande synpunkter:

Bakgrund

Etapplandskapsplan 4 för Nyland kompletterar och reviderar de gällande landskapsplanerna i Nyland. Planen omfattar hela Nyland med undantag av Östersundom-området. I planen fastställs bl.a. de gemensamma utvecklingslinjerna för följande teman: näringar och innovationsverksamhet, logistik, vindkraft, grönstruktur och kulturmiljöer. Många av dessa teman berör direkt eller indirekt verksamhetsförutsättningarna för de gröna näringarna.

Enligt de riksomfattande målen för områdesanvändningen är ett centralt mål för planläggningen på landskapsnivå att främja näringarnas verksamhetsförutsättningar. Det har även varit ett av de övergripande målen för arbetet med etapplandskapsplan 4 att näringsverksamhet skall stödjas och möjliggöras. Nylands förbund har haft som syfte att få en bredare förankring i arbetet med etapplandskapsplan 4, och producentförbunden samt Skogscentralen med flera har deltagit i arbetet i egenskap av inbjudna intressenter. NSP har varit en aktiv part i dialogen, men från NSP:s sida kan vi i detta skede konstatera att de synpunkter som vi har fört fram gällande särskilt beteckningarna LUO och SL inte har hörtsammats. Myrskyddsområden lyftes dessutom efter utkastskedet plötsligt och utan att överhuvudtaget höra markägarna in i förslaget. Processen har till alla delar inte skötts i enlighet med principer för god förvaltning.

Vi ger nedan i korthet vår syn på de brister som finns på dessa punkter i förslaget. Bristerna kan utgöra allvarliga hot mot bedrivandet av jord- och skogsbruk, samt landsbygdsföretagande på området. Därmed motverkas även ovannämnda mål för planläggningen.

Konkreta kommentarer som gäller bl.a. rättsverkningar som följd av etapplandskapsplan 4

LUO – områden som är synnerligen viktiga med tanke på naturens mångfald

NSP framhåller att nya beteckningar som intas bör ge ett mervärde för att vara motiverade. Beteckningen får inte ha någon annan betydelse än att styra planeringen. **Vi ser att planebeteckningen inte ger något mervärde åt områden med skyddsbehov.** Nuvarande lagstiftning (skogslagen, vattenlagen, naturvårdslagen m.fl.) beaktar i högsta grad de skyddsbehov som finns.

Vi anser att sättet på hur LUO har skapats, via det s.k. zonation-programmet, inte är trovärdigt. Inventeringar har gjorts endast för ett fåtal områden och markägarna har inte heller hörts. De flesta markägare har inte haft någon möjlighet att delta och följa processen, eller ta del av det data som området status baserar sig på. I förslaget ingår även stora områden som inte skiljer sig märkbart från andra liknande områden med ekonomiskog, och som inte kan anses synnerligen viktiga med tanke på naturens mångfald. **Förslaget uppfyller inte kraven på en jämlik behandling och undergräver markägarnas rättsskydd.** Dessutom saknar vi en konsekvensbedömning vad gäller beteckningens eventuella inverkan på företagsverksamhet, på möjligheten att bedriva jord- och skogsbruk.

Vi ser att det är väldigt oklart vilka rättsverkningar som följer av LUO-beteckningen. Vi ifrågasätter starkt kravet att områdena skall skötas och användas i enlighet med skogslagen, då dessa inte omfattas av skogslagen, samtidigt som man via beteckningen drar mattan undan möjligheterna att på dessa områden erhålla Kemera-finansiering.

I urvalskriterierna finns en stark koppling till befintliga skyddsområden, så att randområden lätt får LUO-beteckning. Detta hotar undergräva intresset för frivilligt skydd, i och med att man då riskerar att även kringliggande områden får en skydds-beteckning. **NSP kräver att LUO-beteckningen helt stryks ur planen.**

SL – områden som gäller naturskydd

Naturskydd skall ske via lag. Naturskydd får inte förverkligas via planer. Då naturskydd förverkligas via lag utgår ersättning till markägaren. **Det är problematiskt ur ett rättsskydds- och demokratiperspektiv att de**

områden som tidigare föll under det s.k. myrskyddsprogrammet nu, plötsligt och utan att ge markägarna möjlighet till delaktighet, har överflyttats till att höra under SL-beteckningar. Det finns dessutom uppenbara brister i inventeringsprocessen och i urvalet av skyddsvärda myrar. Vi påtalar att den linjedragning som Finlands nuvarande regering har vad gäller frivillighet som utgångspunkt vid myrskydd har kringgåts.

Vi föreslår att med SL-beteckning intas i landskapsplanen endast de områden i statens ägo som i princip redan beslutats att skall skyddas, samt områden som markägaren på frivillig väg önskat skydda. Vi har även ett konkret förslag på hur skydds-beteckningen SL kan användas för att markägarens rättsskydd inte skall hotas. Detta förslag utgår från att SL-beteckningen, förutom att den **skall ha en noggrann fakтамässig grund, även tidsbestäms.** Vi hänvisar till den femåriga tidsbestämning som bland annat norra Österbottens landskapsplan använder sig av då det gäller skydd av myrmark.

MLY – Skogsbruksdominerat område, som är vidsträckt, sammanhängande och betydande för det ekologiska nätverket

Inom de MLY-betecknade områdena förekommer vissa otydligheter. Områdena är vidsträckta men de splittras av vägar och annan infra, jämte reserveringar för desamma. Även en stor del av de potentiella vindkraftsparkerna är hänvisade till MLY-betecknade områden.

Vi ser att beteckningen är acceptabel ifall syftet med MLY är att samtidigt som särskilda miljövärden beaktas skall det möjliggöras att områdena används flexibelt inom jord- och skogsbruket. Vid planeringen av området skall skogsbrukets och andra landsbygdsnärings verksamhets- och utvecklingsförutsättningar tryggas. NSP ser det som positivt att man i förslaget främjar verksamhetsförutsättningarna för jord- och skogsbruksnäringarna genom att man i den mer detaljerade planeringen skall sträva till att bevara enhetliga åker- och skogsområden. Det är även bra planbeteckningen och –bestämmelsen möjliggör utnyttjandet av glesbyggnadsrätten.

För övrigt anser vi att s.k. vita områden utgör den bästa förutsättningen för bedrivandet och utvecklandet av jord- och skogsbruk samt annat landsbygdsföretagande. **Onödig splittring av vita områden bör undvikas.**

Rekreationstryck och -områden bör i första hand styras till kommunal och statlig mark. Samtidigt måste man även beakta att närliggande privata marker och möjligheter att idka näringsverksamhet inte påverkas negativt. Olika leder över privata marker bör utformas i nära samarbete med markägarna. I planbeskrivningen bör framhållas beaktandet av möjligheterna att bedriva jord- och skogsbruk på rekreationsområden och grönförbindelser.

Värdefulla landskapsområden och byggd kulturmiljö av intresse på landskapsnivå

Beteckningarna omfattar väldigt stora områden, med möjlighet till begränsningar gällande byggande av ekonomibyggnader inom t.ex. lantbruksnäringen. Till ett modernt jordbruk hör stora byggnader och även inom värdefulla landskaps- och kulturmiljöer måste byggandet av moderna ekonomibyggnader och utvecklingen av gårdarna vara möjligt. Den näring och verksamhet som skapat den värdefulla kulturmiljön, landskapet och/eller naturens mångfald får inte begränsas och måste ges utvecklingsmöjligheter. På så sätt kan man även trygga framtida kulturmiljöer och upprätthållandet av värdefulla landskap. **NSP förutsätter att de privata markägarnas rätt att bedriva näring, i huvudsak jord- och skogsbruk med binärningar, inte undergrävs och begränsas i kommunerna och i den mer detaljerade planeringen på de värdefulla landskapsområdena.** Avgränsningen av de värdefulla landskapsområdena bör preciseras med beaktande av markägarnas åsikter och önskemål.

Dessutom anser vi att områden möjliga för bergtäkt även borde framgå i etapplandskapsplanen.

För att inte i onödan begränsa utvecklandet av bioekonomin, samt jord- och skogsbrukets verksamhetsförutsättningar och markägarnas beslutanderätt, hoppas NSP att ovan nämnda åsikter beaktas i det fortsatta arbetet med landskapsplan 4.

NYLANDS SVENSKA PRODUCENTFÖRBUND NSP r.f.

Thomas Antas
NSP:s l:a viceordförande
och ordf. för miljö-, skogs-
och markpolitiska utskottet

Sjarne Westerlund
Verksamhetsledare

Mikaela Strömberg-Schalin
Jurist, SLC